

Bogár László: A leszavazott diktatúra

2014 május 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Európa választott. A választás tétje az volt, miként alakul az Európai Parlament összetétele a következő öt évben. Írásom célja az, hogy megmutassam az Európai Parlament meglehetősen különös történetének főbb epizódjait.

Ez a történet azzal kezdődött, hogy az Európai Szén- és Acélközösség felállította a Közösségi Közgazdaságtudományi Intézetet 1952

szeptemberében, amelynek 78 tagját a hat tagállam nemzeti parlamentje választotta meg.

Ezt úgy terjesztették ki 1958 márciusában, hogy az Európai Gazdasági Közösség és az Euratom is képviselve legyen benne. Ekkortól nevezték Európai Parlamentáris Gyűlésnek. Ez az intézmény kezdetben a közösségek vitafórumaként működött, és csak 1962-ben kapta az Európai Parlament nevet.

Eleinte tanácsadói és felügyeleti jogokkal rendelkezett, jogalkotói szerepet nem nagyon szántak neki. Vagyis érdekes vitákat lebonyolító klub volt tehát, tét nélkül. És ne szépítsük a dolgot, ezekben az időkben – ahogy régen mondták – egyfajta „kádertemet” is számított. Egykori, érdemekben dús, de érdemeiket bízvítetten újratermelni már képtelen politikusok számára jelentett visszavonulási lehetőséget. Viszonylag magas presztízs és kifejezetten magas tiszteletdíj, valamint különleges privilégiumok kapcsolódtak a tagsághoz. Az európai integráció egyik legtöbbet használt kifejezése ezekben az évtizedekben a „demokratikus deficit” volt. Ez a kifejezés diszkréten arra utalt, hogy bár „parlament” a neve az intézménynek, de valójában mégsem parlament a szó nemzetállamok esetén használt értelmében. A nemzetállamok politikai rendszerében ugyanis a parlament a törvényhozói hatalmi ág megtestesítője, ám az Európai Parlament önálló törvényhozó szerepe nem is volt értelmezhető.

A közösségi törvényhozás hatalmi központja formálisan az Európa Tanács, de igazából inkább az Európai Bizottság, amely egyúttal a végrehajtó hatalmi ágat is megjeleníti. És, hát azt azért Európa valóságos urai is érezték, hogy ez így elég „snassz”, szóval nem túl elegáns dolog, hogy a modern demokrácia történelmi „bölcsőjét” jelentő Nyugat nyíltan és folyamatosan megsérti a hatalommegosztás éppen általa propagált rendszerét. Hisz a bizottság hozza meg azokat a közösségi jogszabályokat, amelyeket aztán is hajtat végre. Az a bizottság, amelynek legitimitása enyhén szólva is kérdéses. Ugyanezt egy tagország esetében megengedhetetlennek tartották volna, ám az egész integrációra nézve mégis evidenciaként kezelték. Kétségtelen, hogy az idők folyamán ez a „demokratikus deficit” kissé csökkent ugyan, tehát az Európai Parlament (EP) kiharcolt magának olyan jogokat, amelyek már emlékeztettek egy törvényhozói hatalommal rendelkező intézményre, de azért még ma is ez a meghatározó.

Az EP 1970-ben kapott először komolyabb szerepet, amikor a tanács partnere lett a közösségi költségvetés elfogadásában, majd 1975 óta az egyetértése nélkül nem is lehet keresztülvinni az éves költségvetést. Az EP tagjait 1979-től a tagállamok polgárai közvetlenül választják, ezt megelőzően egyszerre a nemzeti parlamentek delegációinak összessége jelentette magát az Európai Parlamentet. Az amszterdami szerződés hatályba lépése óta jóváhagyási joga van a bizottság elnökét, illetve annak egész testületét illetően. Emellett felügyeleti jogkörrel rendelkezik a bizottság tevékenysége fölött, adott esetben a képviselők kétharmados többségével bizalmatlanságot is szavazhat a bizottsággal szemben, ami annak lemondásával jár. Lényegében ez történt 1999. március 15-én, amikor a Jacques Santer vezette Európai Bizottság emiatt volt kénytelen testületileg lemondani. Az ok az volt, hogy számos bizottsági tag, sőt az elnök személyével kapcsolatban olyan súlyos korrupciós vádak merültek fel, ami már az Európai Parlamentnél is „kiverte a biztosítékot”. Ez az eset kétségtelenül sokat rontott a bizottság presztízsén, és persze sokat javított az Európai Parlamentén.

Ugyanebben az évben az Európai Parlament egy másik „híttett” is véghezvitt. Éles viták során nagy többséggel elutasította azt az Európai Bizottság által is támogatott koncepciót, ami egy globális diktatúra nyílt bevezetését jelentette volna a transznacionális vállalatok befektetési terén. Ez volt, illetve szerencsére csak lett volna a híres MAI, vagyis Multilateral Agreement on Investment, és a Nemzetközi Valutaalap (IMF), illetve a Gazdasági és Együttműködési Szervezet (OECD) igyekezett mindent megtenni azért, hogy az Európai Parlament számukra rendkívül fontos erkölcsi támogatását megszerezzék hozzá. Ráadásul ez azon kevés számú eset egyike volt, amikor az Európai Parlament két meghatározó jelentőségű „pártcsaládja” vagyis a szocialisták és a konzervatívok nagykoalíciót kötöttek az ügyben. Az unió keleti bővítése szintén az Európai Parlament politikai felértékelődését jelentette, hisz olyan súlyos társadalmi-gazdasági kéréseket hozott be az európai diskurzusba, ami enélkül elképzelhetetlen lett volna. Orbán Viktor „strasbourgi csatái” is azt látszanak igazolni, hogy az Európai Parlament hatalmi értelemben felértékelődben van. A választás eredménye remélhetőleg azokat a politikai törekvéseket erősíti majd, amelyek a meglehetősen lehangoló európai valósággal való bátor szembenézést sürgetik.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló

